

PLANSZA 1 Z 5 · HISTORIA

FAMILOKI RYBNIKA PAMIĘTAJĄ ZMIANĘ

Bohaterowie codzienności

Familok to ceglany dom, w którym mieszkało kilka rodzin. Takie domy budowano dla górników. Na osiedlu Rymer w Rybniku-Niedobczycach stoją od ponad stu lat.

Młodzież i seniorzy zebrali wspomnienia mieszkańców: o zabawach na placu, o sąsiadach, o kuchni babci i o pracy w kopalni. Na planszach możesz je przeczytać, a kodem QR otworzysz nagranie i tekst.

PLAN WYSTAWY

1. **Plansze o familokach** — pięć plansz: Rybnickie familoki, Plac, Kobiety, Kopalnia, Co się zmieniło?
2. **Scena** — występy teatralne i muzyka regionalna
3. **Film** — film o familokach na ekranie
4. **Ławka haptyczna** — RE_SONANTIA: Familoki
5. **Gry na tabletach** — dla dzieci i młodzieży
6. **Strefa dialogu** — Zostaw swój ślad: rozmowa o domu i sąsiedztwie

WYSTAWA NA TELEFONIE
familokirybnika.pl/wystawa/

Projekt „Familoki Rybnika pamiętają zmianę. Bohaterowie codzienności” · Stowarzyszenie Słowem w Twarz · Zdjęcia: archiwum projektu · Licencja: CC BY 4.0

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MUZEUM HISTORII POLSKI
PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”

PLANSZA 2 Z 5 · ŻYCIE NA PLACU

DZIECIŃSTWO NA PLACU

Po szkole dzieci zostawiały tornister i szły na plac, czyli na wspólną przestrzeń między domami. Do zabawy wystarczały piłka, ściana domu i kawałek ziemi.

> „U nas się chodziło na plac, nie na podwórko.”
>
> P. LUCYNA, MIESZKAŁA W FAMILOKU JAKO DZIECKO

> „Na placu zawsze była klopsztanga i dziołchy siedziały na klopsztandze i robiły kopyrtki.”
>
> P. LUCYNA, MIESZKAŁA W FAMILOKU JAKO DZIECKO

SŁOWNICZEK

plac — wspólna przestrzeń między familokami

klopsztanga — trzepak

kopyrtki — fikołki

dziesiątki — gra w odbijanie piłki o ścianę

POSŁUCHAJ RELACJI
familokirybnika.pl/historie/#relacja-lucyna-02

Projekt „Familoki Rybnika pamiętają zmianę. Bohaterowie codzienności” · Stowarzyszenie Słowem w Twarz · Zdjęcia: archiwum projektu · Licencja: CC BY 4.0

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MUZEUM HISTORII POLSKI
PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”

PLANSZA 3 Z 5 · SĄSIEDZI

SĄSIEDZTWO

W familoku żyło się blisko siebie. Sąsiedzi spotykali się na placu, wiedzieli o sobie dużo i pomagali sobie w pracy.

> „Wszyscy się znali i każdy wszystko o każdym wiedział. Była taka jedna wielka rodzina.”
>
> P. LUCYNA, MIESZKAŁA W FAMILOKU JAKO DZIECKO

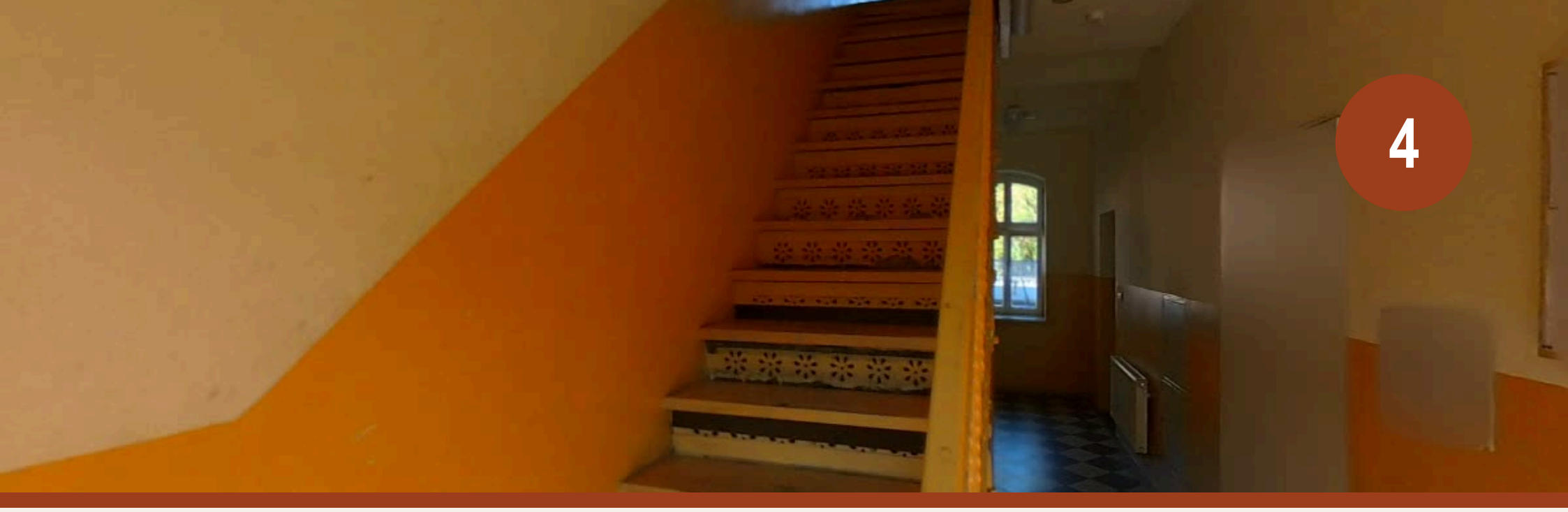
> „Przyjdziesz z roboty, to przyjdź na pole.”
>
> UCZESTNICZKA SPOTKANIA W RADLINIE

POSŁUCHAJ RELACJI
familokirybnika.pl/historie/#relacja-lucyna-08

Projekt „Familoki Rybnika pamiętają zmianę. Bohaterowie codzienności” · Stowarzyszenie Słowem w Twarz · Zdjęcia: archiwum projektu · Licencja: CC BY 4.0

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MUZEUM HISTORII POLSKI
PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”

PLANSZA 4 Z 5 · DOM

DOM I KUCHNIA

Dom zaczynał się w sieni, czyli na klatce schodowej. Dzieci wracały ze szkoły same, a u babci czekał chleb ze smalcem i pączki.

> „Wracałam do domu z kluczem na szyi, bo mamy nie było, mama pracowała.”
>
> P. LUCYNA, MIESZKAŁA W FAMILOKU JAKO DZIECKO

> „Ona piekła najlepsze kreple na świecie.”
>
> P. LUCYNA, MIESZKAŁA W FAMILOKU JAKO DZIECKO

SŁOWNICZEK

sień — klatka schodowa, korytarz

Oma — babcia

kreple — pączki

sznita z tustym — kromka chleba ze smalcem

POSŁUCHAJ RELACJI
familokirybnika.pl/historie/#relacja-lucyna-10

Projekt „Familoki Rybnika pamiętają zmianę. Bohaterowie codzienności” · Stowarzyszenie Słowem w Twarz · Zdjęcia: archiwum projektu · Licencja: CC BY 4.0

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MUZEUM HISTORII POLSKI
PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”

PLANSZA 5 Z 5 · PRACA

PRACA I KOPALNIA

Osiedle Rymer zbudowano dla ludzi, którzy pracowali w kopalni. Domy stawiano od 1900 do 1929 roku. Kopalnia działała ponad sto lat: od 1896 do 1999 roku. Przy domach stały chlywiki. To małe budynki na węgiel, zwierzęta i gołębie.

> „Ja będę płakał, robił, ale wy się uczcie, żebyście nie musieli do tej ciężkiej roboty.”
>
> SŁOWA DZIADKA GÓRNIKA, WSPOMNIENIE UCZESTNICZKI SPOTKANIA W RADLINIE

SŁOWNICZEK

chlywik — budynek gospodarczy przy familoku

szychta — zmiana w kopalni

POSŁUCHAJ RELACJI
familokirybnika.pl/historie/#relacja-radlin-1

Projekt „Familoki Rybnika pamiętają zmianę. Bohaterowie codzienności” · Stowarzyszenie Słowem w Twarz · Zdjęcia: archiwum projektu · Licencja: CC BY 4.0

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MUZEUM HISTORII POLSKI
PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”